SPIS TREŚCI

UKŁAD NERWOWY OBWODOWY

Część **ogólna** — opracował *Olgierd Narkiewicz* 1
Budowa ogólna nerwów 1
Budowa szczegółowa nerwów 3
Włókna nerwowe 4
Zwoje 7
Unaczynienie nerwów 7
Uwagi fizjologiczne. Porażenia 8
Streszczenie 9
Nerwy rdzeniowe — opracował *Olgierd Narkiewicz* 10
Podział nerwów rdzeniowych 10
Rozwój nerwów rdzeniowych 12
Korzenie nerwów rdzeniowych 13
Gałęzie nerwów rdzeniowych 17
Gałęzie oponowe nerwów rdzeniowych 17
Gałęzie łączące nerwów rdzeniowych 18
Gałęzie grzbietowe nerwów rdzeniowych 18
Gałęzie grzbietowe nerwów szyjnych 20
Gałęzie grzbietowe nerwów piersiowych 22
Gałęzie grzbietowe nerwów lędźwiowych 22
Gałęzie grzbietowe nerwów krzyżowych 23
Gałąź grzbietowa nerwu guzicznego 23
Gałęzie brzuszne nerwów rdzeniowych 23
Streszczenie 24
Splot szyjny — opracował *Olgierd Narkiewicz* 24
Uwagi ogólne 24
Nerwy skórne splotu szyjnego 26
Nerwy mięśniowe splotu szyjnego 29
Gałęzie krótkie 30
Gałęzie długie 30
Streszczenie 36
Splot ramienny — opracował *Olgierd Narkiewicz* 36
Uwagi ogólne 36
Nerwy krótkie splotu ramiennego 40
Nerwy długie splotu ramiennego 46
Nerw mięśniowo-skórny 47
Nerw pośrodkowy 51
Nerw łokciowy 62
Nerw skórny przyśrodkowy ramienia 68
Nerw skórny przyśrodkowy przedramienia 70
Nerw promieniowy 70
Zestawienie unerwienia kończyny górnej 82
Unerwienie mięśni 82
Unerwienie skóry 85
Unerwienie naczyń 85
Unerwienie stawów 87
Unerwienie okostnej i kości 88
Nerwy międzyżebrowe — opracował *Olgierd Narkiewicz* 89
Streszczenie 95

Splot lędźwiowo-krzyżowy — opracował *Władysław Kubik* 95
Splot lędźwiowy 98
Uwagi ogólne 98
Gałęzie krótkie splotu lędźwiowego 99
Gałęzie długie splotu lędźwiowego 99
Nerw biodrowo-podbrzuszny 99
Nerw biodrowo-pachwinowy 100
Nerw płciowo-udowy 101
Nerw skórny boczny uda 103
Nerw udowy 105
Nerw zasłonowy 113
Splot krzyżowy 116
Uwagi ogólne 116
Gałęzie krótkie splotu krzyżowego 117
Gałęzie długie splotu krzyżowego 117
Nerw pośladkowy górny 118
Nerw pośladkowy dolny 118
Nerw skórny tylny uda 120
Nerw kulszowy 121
Nerw piszczelowy 126
Nerw strzałkowy wspólny 134
Nerw sromowy 142
Nerw guziczny 145
Zestawienie unerwienia kończyny dolnej 146
Unerwienie mięśni 146
Unerwienie skóry 148
Unerwienie naczyń 150
Unerwienie stawów 151
Unerwienie okostnej i kości 153
Porównanie unerwienia kończyny górnej i dolnej 154
Segmentalne zaopatrzenie nerwowe skóry — opracował *Władysław Kubik* . . . 154
Segmentalne unerwienie skóry tułowia 155
Segmentalne unerwienie skóry kończyn 158
Nerwy czaszkowe — opracowali *Witold Sylwanowicz* i *Wiesław Łasiński* . . . 161
Uwagi ogólne 161
Nerwy końcowe 165
Nerwy narządów zmysłów 166
Nerwy węchowe (I) 166
Nerw wzrokowy (II) 168
Nerw przedsionkowo-ślimakowy (VIII) 170
Nerwy mięśni gałki ocznej 173
Nerw okoruchowy (III) 174
Nerw bloczkowy (IV) 178
Nerw odwodzący (VI) 179
Nerwy łuków skrzelowych 180
Nerw trójdzielny (V) 181
Wewnątrzczaszkowy odcinek nerwu trójdzielnego 181
Nerw oczny (V_1) 185
Nerw szczękowy (V_2) 190
Nerw żuchwowy (V_3) 198
Obszar unerwienia nerwu trójdzielnego 207
Streszczenie 211
Nerw twarzowy (VII) 212
Gałęzie i zespolenia nerwu twarzowego wewnątrz części skalistej (kości skroniowej) 215
Gałęzie i zespolenia nerwu twarzowego po wyjściu z czaszki 217
Streszczenie 220
Nerw językowo-gardłowy (IX) 221
Streszczenie 226
Nerw błędny (X) 227

Gałęzie odcinka głowowego nerwu błędnego . . . 229
Gałęzie odcinka szyjnego nerwu błędnego . . . 230
Gałęzie odcinka piersiowego nerwu błędnego . . . 235
Gałęzie odcinka brzusznego nerwu błędnego . . . 235
Nerw dodatkowy (XI) . . . 237
Streszczenie . . . 239
Nerw mięśni języka . . . 239
Nerw podjęzykowy (XII) . . . 239
Streszczenie . . . 242
Rozwój nerwów czaszkowych . . . 242

UKŁAD NERWOWY AUTONOMICZNY
opracowali *Witold Sylwanowicz* i *Olgierd Narkiewicz* 248

Wstęp . . . 248
Właściwości budowy układu autonomicznego . . . 250
Podział morfologiczno-czynnościowy układu autonomicznego . . . 253
Układ współczulny . . . 256
Ośrodki współczulne rdzenia kręgowego . . . 256
Pień współczulny . . . 256
Gałęzie pnia współczulnego . . . 258
Sploty układu autonomicznego . . . 260
Unerwienie współczulne narządów . . . 261
Układ przywspółczulny . . . 263
Ośrodki przy współczulne w pniu mózgu i w części krzyżowej rdzenia kręgowego 263
Zwoje przywspółczulne . . . 264
Unerwienie przywspółczulne narządów . . . 265
Część **śródścienna układu autonomicznego** . . . 265
Podział topograficzny układu autonomicznego . . . 266
Część szyjna i głowowa układu autonomicznego . . . 266
Część szyjna pnia współczulnego . . . 266
Gałęzie części szyjnej pnia współczulnego . . . 268
Część głowowa (czaszkowa) układu przywspółczulnego . . . 275
Część piersiowa układu autonomicznego . . . 278
Część piersiowa pnia współczulnego . . . 278
Gałęzie części piersiowej pnia współczulnego . . . 278
Sploty autonomiczne klatki piersiowej . . . 281
Część brzuszna układu autonomicznego . . . 283
Część lędźwiowa (brzuszna) pnia współczulnego . . . 284
Gałęzie części lędźwiowej pnia współczulnego . . . 284
Sploty autonomiczne jamy brzusznej . . . 286
Część miednicza układu autonomicznego . . . 290
Część miedniczna układu autonomicznego . . . 290
Gałęzie części miednicznej pnia współczulnego . . . 291
Nerwy trzewne miedniczne — część krzyżowa układu przywspółczulnego 291
Splot podbrzuszny dolny . . . 292
Łuki odruchowe układu autonomicznego . . . 295
Rozwój układu autonomicznego . . . 298
Streszczenie . . . 299

POWŁOKA WSPÓLNA
opracował *Franciszek Miedziński* 302

Skóra . . . 302
Uwagi ogólne . . . 302
Rozwój skóry . . . 306
Budowa ogólna skóry . . . 306
Budowa szczegółowa skóry . . . 313
Elementy podstawowe skóry . . . 314
Naskórek . . . 319
Skóra właściwa . . . 323

Tkanka podskórna . . . 327
Linie napięcia . . . 329
Gruczoły skóry . . . 331
Małe gruczoły kłębkowate (gruczoły potowe) . . . 331
Wielkie gruczoły kłębkowate (gruczoły apokrynowe) . . . 334
Gruczoły łojowe . . . 335
Gruczoł sutkowy . . . 338
Naczynia skóry . . . 343
Nerwy skóry . . . 347
Włosy . . . **348**
Paznokcie . . . 356

NARZĄDY ZMYSŁÓW

Uwagi ogólne — opracowali *Michał Reicher* i *Wiesław Łasiński* . . . 361
Narządy czucia powierzchniowego — opracowali *Stanisław Hiller* i *Stanisław Zawistowski* . . . 362
Narządy czucia głębokiego — opracowali *Stanisław Hiller, Michał Reicher* i *Stanisław Zawistowski* . . . 369
Czuciowe zakończenia nerwowe mięśni i ścięgien . . . 370
Czuciowe zakończenia nerwowe w tkance łącznej i okostnej . . . 373
Czuciowe zakończenia nerwowe w torebce stawowej . . . 374
Czuciowe zakończenia nerwowe w trzewach . . . 374
Czuciowe zakończenia nerwowe w naczyniach krwionośnych i na pniach nerwowych . . . 374
Narząd smaku — opracowali *Stanisław Hiller, Michał Reicher* i *Stanisław Zawistowski* . . . 375
Narząd powonienia — opracowali *Stanisław Hiller, Michał Reicher* i *Stanisław Zawistowski* . . . 377
Narząd przedsionkowo-ślimakowy . . . 380
Uwagi ogólne — opracował *Wiesław Łasiński* . . . 380
Ucho zewnętrzne — opracował *Wiesław Łasiński* . . . 386
Małżowina uszna . . . 386
Położenie i ukształtowanie . . . 386
Budowa małżowiny . . . 389
Przewód słuchowy zewnętrzny . . . 394
Naczynia i nerwy ucha zewnętrznego . . . 398
Streszczenie . . . 399
Ucho środkowe — opracował *Wiesław Łasiński* . . . 399
Błona bębenkowa . . . 400
Jama bębenkowa . . . 407
Kosteczki słuchowe . . . 414
Błona śluzowa jamy bębenkowej . . . 421
Przestrzenie powietrzne . . . 423
Trąbka słuchowa . . . 427
Naczynia i nerwy ucha środkowego . . . 434
Streszczenie . . . 435
Ucho wewnętrzne — opracowali *Jarosław Iwaszkiewicz* i *Józef Jordan* . . . 438
Błędnik kostny . . . 438
Przedsionek . . . 440
Kanały półkoliste kostne . . . 441
Ślimak . . . 444
Przewód słuchowy wewnętrzny . . . 447
Budowa mikroskopowa błędnika kostnego . . . 448
Streszczenie . . . 450
Błędnik błoniasty . . . 451
Łagiewka i przewody półkoliste . . . 452
Woreczek . . . 453
Przewód ślimakowy . . . 454
Budowa mikroskopowa błędnika błoniastego . . . 457

Ściany przewodu ślimakowego. Narząd spiralny 462
Drogi przechodzenia dźwięku do narządu spiralnego. Teorie słyszenia 471
Streszczenie 473
Przestrzeń przychłonkowa błędnika. Przychłonka. Śródchłonka 473
Naczynia i nerwy błędnika 476
Naczynia błędnika 476
Nerwy błędnika 480
Rozwój rodowy narządu przedsionkowo-ślimakowego — opracował *Wiesław Łasiński* 483
Ucho zewnętrzne 483
Ucho środkowe 488
Ucho wewnętrzne 490
Rozwój osobniczy narządu przedsionkowo-ślimakowego — opracował *Wiesław Łasiński* 494
Ucho zewnętrzne 494
Wady rozwojowe ucha zewnętrznego 497
Ucho środkowe 498
Ucho wewnętrzne 501
Narząd wzroku — opracowali *Ignacy Abramowicz* i *Helena Szostakiewicz-Sawicka* 507
Uwagi ogólne 507
Gałka oczna 508
Ściana gałki ocznej 509
Błona włóknista 509
Błona naczyniowa gałki ocznej 515
Błona wewnętrzna gałki ocznej 525
Zawartość gałki ocznej 544
Ciecz wodnista 544
Soczewka 546
Ciało szkliste 553
Naczynia i nerwy gałki ocznej 555
Narządy dodatkowe oka 558
Powieki 558
Spojówka 561
Narząd łzowy 564
Mięśnie gałki ocznej 568
Inne mięśnie oczodołu 571
Zawartość oczodołu 572
Rys rozwoju oka 574

SKOROWIDZ RZECZOWY 577